

Những thay đổi trong chính sách đối ngoại của Mỹ đối với Nga từ sau xung đột Nga - Ukraine

Đoàn Thị Quý^(*)

Trần Thị Thanh^(**)

Tóm tắt: Kể từ khi sau Chiến tranh Lạnh, chính sách đối ngoại nói chung của Mỹ đối với Nga là sự kết hợp giữa các yếu tố của chủ nghĩa thực dụng có nguyên tắc, sự can dự chọn lọc và chính sách kiềm chế. Với chính quyền Biden, ông tiếp tục tái lập các chính sách từ thập kỷ trước nhằm giải quyết những thách thức lâu dài và mới nổi. Tuy nhiên, kể từ khi Nga phát động chiến dịch quân sự đặc biệt tại Ukraine vào tháng 02/2022, việc kiềm chế Nga đã trở thành mục tiêu trọng tâm trong chính sách của Mỹ. Chính quyền Mỹ định hướng, phối hợp cùng các đồng minh, đối tác, đưa ra hàng loạt lệnh trừng phạt nhằm vào Moscow.

Từ khóa: Chính sách đối ngoại, Mỹ, Tổng thống Joe Biden, Liên Bang Nga

Abstract: After the collapse of the Soviet Union, U.S foreign policy toward Russia was a combination of elements of principled pragmatism, selective engagement and a restraint policy. Under the Biden administration, he continues to implement policies from the previous decade, to address long-standing and new challenges. However, in February 2022, Russia launched a special military operation in Ukraine, the central goal of US foreign policy is to contain Russia. The US oriented and pressured allies and partners to implement sanctions against Moscow.

Keywords: Foreign Policy, the United States, US. President Joe Biden, Russian Federation

1. Mở đầu

Thời kỳ đầu cầm quyền, chính sách của Tổng thống Joe Biden đối với Nga được đánh giá là thực dụng và hợp lý. Ông Biden coi Nga là quốc gia “nguy hiểm” và cho rằng điều duy nhất giúp Putin nắm quyền chính là chủ nghĩa dân tộc (Гамза, 2021). Tuy nhiên, đầu năm 2022, sau cuộc xung

đột Nga - Ukraine, chính sách đối ngoại của Mỹ lập tức thay đổi theo hướng quyết liệt, mạnh mẽ hơn đối với Nga.

2. Chính sách của chính quyền Mỹ đối với Nga trước xung đột Ukraine

Dưới thời Tổng thống J. Biden, chính sách đối ngoại của Mỹ tiếp tục căng thẳng, Mỹ coi Nga là “đối thủ chiến lược” chứ không phải “đối tác hay đối thủ cạnh tranh”. Mỹ cho rằng Nga là mối đe dọa lớn, các chính sách của Moscow làm suy yếu nội bộ phương Tây; phá hủy sự thống nhất của các thể chế như NATO, Liên minh Châu Âu (EU) và nhằm lật đổ trật tự thế giới tự do.

^(*) TS., Viện Thông tin Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam;

Email: doanthiquy@yahoo.com

^(**) ThS., Viện Thông tin Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam;

Email: jthanh85@gmail.com

Nga ngày càng theo đuổi chính sách phục thù, hiếu chiến, và có mối quan hệ thân thiết hơn với Trung Quốc. Do đó, Mỹ sẽ duy trì chính sách cứng rắn trong mọi vấn đề liên quan đến dân chủ, nhân quyền, an ninh của Nga. Mục tiêu cuối cùng là làm suy yếu chủ nghĩa Putin, phá bỏ quan hệ đồng minh Nga - Trung và đưa nước Nga trở lại vị trí phụ thuộc vào phương Tây. Chính phủ Mỹ cũng thể hiện sự linh hoạt trong chính sách ngoại giao khi mong muốn đối thoại nhiều hơn với Tổng thống Nga Vladimir Putin nhằm tránh đối đầu hoặc nghiêm trọng hơn là một cuộc chiến tranh lạnh. Theo Tổng thống J. Biden, quan hệ Mỹ - Nga đang “ở mức thấp nhất mọi thời đại”, nhưng Mỹ không tìm kiếm xung đột với Nga mà mong muốn “một môi quan hệ ổn định và có thể định đoán” (Jeffrey, 2021).

Trong thập kỷ qua, hoạt động của Nga tại vùng Bắc Cực là mối quan tâm lớn của Mỹ. Dù hạn chế về nguồn lực, Moscow đã thành công trong việc thu hút đầu tư năng lượng, mở rộng phát triển các vùng lãnh thổ Bắc Cực và thiết lập các vị trí quốc phòng quan trọng. Tổng thống V. Putin đang sử dụng Bắc Cực nhằm lấy lại vị thế của một cường quốc, và điều này là mối đe dọa tiềm ẩn với Mỹ (Grove, 2021). Mục tiêu quân sự - chính trị của Moscow trong khu vực không phù hợp với đường lối của Washington, về lâu dài sẽ tạo ra những vấn đề an ninh nghiêm trọng đối với Mỹ. Do đó, Mỹ đã thực hiện chính sách siết chặt vòng vây kinh tế, quân sự hòng gây áp lực lên Nga; tái thiết quan hệ với các đồng minh châu Âu, tăng cường quân sự, từng bước ngăn chặn mối liên kết Nga - Trung trong vùng Bắc Cực (Reinsford, 2021). Bàn về tương lai quan hệ Mỹ - Nga, Andrea (2023) nhấn mạnh, bản chất của quan hệ Mỹ - Nga sẽ vẫn là đối đầu chừng nào xung đột còn tiếp diễn, và có thể sẽ vẫn tồn tại ngay cả khi ông Putin thôi nắm quyền.

3. Những thay đổi trong chính sách đối ngoại của Tổng thống Joe Biden từ sau xung đột Nga - Ukraine

Chiến lược An ninh quốc gia Mỹ năm 2022 (National Security Strategy 2022) cho thấy cách tiếp cận chiến lược của Mỹ đối với Nga sẽ phụ thuộc vào diễn biến xung đột quân sự tại Ukraine. Trọng tâm chiến lược gồm: (1) Mỹ tiếp tục hỗ trợ Ukraine giành tự do; giúp Ukraine phục hồi kinh tế và hội nhập kinh tế khu vực; (2) Mỹ bảo vệ từng tác lãnh thổ NATO; tiếp tục gia tăng quan hệ đồng minh, đối tác nhằm ngăn chặn việc Nga làm tổn hại đến an ninh, dân chủ và thể chế châu Âu; (3) Mỹ sẽ đáp trả các hành động của Nga khi lợi ích cơ bản của Mỹ bị đe dọa như tấn công vào cơ sở hạ tầng và nền dân chủ Mỹ; (4) Mỹ không cho phép Nga hoặc bất kỳ quốc gia nào đạt được mục tiêu thông qua việc sử dụng hoặc đe dọa sử dụng vũ khí hạt nhân (NSS, 2022: 26).

Ngày 24/02/2022, ngay sau khi Nga bắt đầu chiến dịch quân sự đặc biệt tại Ukraine, Tổng thống J. Biden tỏ rõ việc hướng tới chiến lược kiểm chế 2.0 (David, 2022). Mục tiêu chiến lược được thay đổi tối đa, trọng tâm chuyển từ kiểm soát thiệt hại trong quan hệ song phương sang tích cực gây tổn hại cho Nga. Ông Biden chỉ trích cuộc tấn công của Nga không phải là mối quan tâm thực sự về vấn đề an ninh, mà chỉ để thể hiện khát vọng của ông Putin và điều này sẽ khiến Nga phải trả giá đắt về kinh tế và chính trị. Mỹ không công nhận phạm vi ảnh hưởng của Nga và coi chính sách Ukraine của Nga là mối đe dọa đối với an ninh và nền dân chủ châu Âu. Nhận định về chiến lược kiểm chế của chính quyền Biden, chiến lược gia Richard cho rằng nó sẽ khó khăn, phức tạp bởi hiện tại, nước Nga là nhà cung cấp nhiên liệu và khoáng sản quan trọng. Hơn nữa, liên minh mới Nga - Trung cùng đứng lên chống lại

phương Tây sẽ là rào cản cho chiến lược của Mỹ.

Theo nghiên cứu của Katie (2022), Mỹ có ít nhất hai mục tiêu trong chính sách đối với Nga: *Thứ nhất*, buộc Tổng thống V. Putin phải thay đổi chiến lược trong cuộc chiến tại Ukraine. *Thứ hai*, thúc đẩy sự thay đổi chế độ tại Nga. Quan điểm chủ đạo của chính quyền Mỹ là: Tổng thống V. Putin đã chọn Ukraine tiên phong cho nỗ lực tái thiết Xô Viết hoặc ít nhất là xây dựng vùng ảnh hưởng mới của Nga. Trong hai thập kỷ qua, cả Mỹ và đồng minh NATO đã làm suy giảm tầm ảnh hưởng của Nga, bởi vậy, chính quyền Putin luôn mong muốn lấy lại vị thế quan trọng đối với an ninh châu Âu.

Những thay đổi về mục tiêu chiến lược dẫn đến việc Mỹ gia tăng sức ép cực đoan đối với Nga và thực hiện những điều chỉnh cụ thể. *Về kinh tế*, kể từ cuối tháng 02/2022, Chính phủ Mỹ đã công bố gói trừng phạt mà theo Tổng thống J. Biden là “sẽ vượt qua mọi giới hạn” (Бегларян, 2022). Mỹ và các đồng minh đã triển khai “chiến tranh kinh tế” chống Nga, thông qua việc áp đặt các biện pháp trừng phạt với quy mô chưa từng thấy trong lĩnh vực tài chính - ngân hàng, ngoại thương, năng lượng, vận tải, hậu cần, công nghệ, công nghiệp quốc phòng... Hạn chế thực hiện các giao dịch bằng đồng đô la đối với tổ chức tài chính lớn nhất ở Nga - Sberbank, phong tỏa hoàn toàn ngân hàng lớn thứ hai - VTB. Đồng thời, hạn chế việc mua trái phiếu của 13 doanh nghiệp nhà nước lớn nhất của Nga; trừng phạt cá nhân đối với công dân Nga, các biện pháp cấm xuất khẩu hàng hóa công nghệ cao... (Бегларян, 2022: 369).

Một trong những ưu tiên trong chính sách trừng phạt của Mỹ là làm chậm tiến bộ công nghệ và hạn chế tiềm năng xuất khẩu nhiên liệu, năng lượng của Nga, do vai trò

trọng yếu của ngành này trong sự phát triển kinh tế quốc gia Nga. Vào tháng 3/2022, chính quyền Biden đã thông qua lệnh cấm nhập khẩu dầu mỏ, khí hóa lỏng và than đá Nga, dừng đầu tư vào ngành sản xuất năng lượng Nga. Chính sách bóp nghẹt kinh tế Nga đã nhận được sự đồng thuận mạnh mẽ của lưỡng đảng Mỹ. Có tới 88% đảng viên Đảng Dân chủ và 85% đảng viên Đảng Cộng hòa tán thành các biện pháp trừng phạt kinh tế cứng rắn này. Tuy nhiên, nhiều chuyên gia lại nghi ngờ về khả năng đạt được mục tiêu của Mỹ bởi ông Putin luôn sẵn sàng kháng cự và “khó có thể chịu khuất phục” (Norrlöf, 2022).

Đặc trưng trong chính sách trừng phạt của Mỹ là “quốc tế hóa”, tức là tạo ra một liên minh lớn nhằm ủng hộ các lệnh trừng phạt. Bằng cách phối hợp với các đồng minh trong khuôn khổ cấu trúc đa phương như IMF, EU, NATO và Nhóm G7, Washington tìm cách gia tăng trừng phạt và giảm thiểu tối đa những hậu quả đối với nền kinh tế Mỹ (Drezner, 2022).

Sự yếu kém trong quan hệ kinh tế song phương Nga - Mỹ, thêm vào đó là sức ảnh hưởng của Mỹ đối với thương mại toàn cầu, cùng sự hỗ trợ từ các đồng minh đã giúp chính quyền Mỹ có nhiều lựa chọn khi triển khai lệnh trừng phạt Nga. Tuy nhiên, “chiến tranh kinh tế” chống Nga có thể trở thành nguyên nhân phá hoại nền kinh tế toàn cầu, phá hủy pháp lý quốc tế, biến các quy tắc thương mại thành “con tin” của tình hình chính trị. Nền kinh tế và tài chính quốc tế như một “chiến trường” thực thụ từ sau những chính sách trừng phạt mà Mỹ và phương Tây áp đặt lên Nga. Điều này đã vượt ra khỏi các quy tắc nền tảng của nền văn minh phương Tây như tôn trọng pháp quyền, tuân thủ các chuẩn mực và luật pháp quốc tế (Приходько, 2022).

Về an ninh - quân sự, ngày 12/10/2022, Mỹ chính thức công bố Chiến lược an ninh

quốc gia (The National Security Strategy 2022 - NSS) với những ưu tiên của chính quyền Tổng thống J. Biden cho thập kỷ mới. Chiến lược nhấn mạnh sự cần thiết của việc “kiềm chế Nga” trong bối cảnh xung đột Ukraine. Ngày 27/10/2022, Bộ Quốc phòng Mỹ công bố Chiến lược Quốc phòng Quốc gia (NDS), trong đó xác định Trung Quốc và Nga là những đối thủ cạnh tranh lớn nhất, coi Nga là mối đe dọa cấp bách đối với Mỹ tại châu Âu. Khi bắt đầu cuộc chiến tại Ukraine, Chính phủ Mỹ nhiều lần nhấn mạnh sẽ không cung cấp quân đội và thiết bị quân sự đến Ukraine, nhưng lại tận dụng cơ hội để kích hoạt NATO, tăng cường khả năng răn đe chống Nga. Tháng 3/2022, ông Biden thực hiện chuyến thăm thứ ba tới châu Âu, tham dự hội nghị thượng đỉnh NATO để tái khẳng định cam kết của Mỹ nhằm đối phó với cuộc khủng hoảng Ukraine. Các nhà lãnh đạo NATO đã thành lập 4 nhóm tác chiến đa quốc gia tại Bulgaria, Hungary, Romania và Slovakia. Tháng 11/2022, Chính phủ Mỹ đã chi gói viện trợ lên tới 725 triệu USD trong các mặt hàng và dịch vụ quốc phòng cho Ukraine.

Tuy nhiên, khoản hỗ trợ quân sự khổng lồ của Mỹ và phương Tây dành cho Ukraine không thể ngăn được Nga. Mọi biện pháp trừng phạt có thể sẽ khiến Nga suy yếu theo thời gian, nhưng không thể loại Putin ra khỏi Điện Kremlin hoặc thuyết phục ông rút lui. Kết quả sẽ không phải một chiến thắng cho Mỹ và phương Tây, mà là một sự bế tắc kéo dài, và cái giá mà Ukraine phải trả sẽ rất nghiêm trọng (Stephen, 2022).

Hiện tại, khi Mỹ đang đối mặt với viễn cảnh của cuộc chiến tranh kinh tế - chính trị phức tạp với Trung Quốc, thì việc tăng chi tiêu quốc phòng nhằm chống lại Moscow không nằm trong lợi ích quốc gia Mỹ. Do vậy, Washington sẽ theo đuổi chính sách kiềm chế linh hoạt hơn đối với

Nga (Демокрит, 2022). Sau khủng hoảng Ukraine năm 2022, sự suy thoái trong mối quan hệ Nga - Mỹ đã lên tới quy mô Chiến tranh Lạnh, trở thành bước ngoặt bi thảm của chính trị thế giới hiện đại. Có ý kiến cho rằng, khủng hoảng Nga - Ukraine sẽ giúp Mỹ trở lại vị thế chi phối và giữ vai trò lãnh đạo thế giới. Mỹ sẽ định hình trật tự thế giới mới dựa trên các nguyên tắc, chuẩn mực, giá trị chung. Mục tiêu của Mỹ nhằm làm suy yếu sức mạnh quốc gia Nga; phương Tây hóa Ukraine, tăng cường củng cố mối quan hệ đối tác xuyên Đại Tây Dương về quân sự, an ninh, kinh tế và năng lượng (CICIR, 2023). Học giả Mỹ Robert Kagan (2022) nhận định: “mọi quyết định hành động của Nga là phản ứng trước sự bành trướng bá quyền của Mỹ và đồng minh châu Âu hậu Chiến tranh Lạnh”. Washington tận dụng căng thẳng tại Ukraine nhằm gây áp lực lên Nga trong mối quan hệ với Trung Quốc cũng như các vấn đề khác như phi hạt nhân hóa trên Bán đảo Triều Tiên, chương trình hạt nhân Iran... Xét về lý thuyết, “quản lý xung đột” Ukraine cho phép Washington đổi lấy một số nhượng bộ, khiến Nga mềm dẻo hơn trong chiến lược an ninh quốc gia, còn chính quyền Biden tránh một cuộc “chạy đua vũ trang” mới.

Mỹ đã nhanh chóng và quyết đoán trong việc điều chỉnh chính sách đối với Nga không chỉ vì xung đột Ukraine mà còn do những vấn đề tích tụ lâu dài giữa hai quốc gia. Theo Aleksandr, điều này có nguồn gốc lịch sử, bởi những thay đổi trong hệ thống quốc tế những năm gần đây, và cũng bởi chính cơ cấu chính trị nội bộ Mỹ. Việc mong muốn thiết lập mối quan hệ “ổn định” với Moscow đã không thể đạt được, quan hệ Mỹ - Nga hoàn toàn rạn nứt. Cuộc khủng hoảng hiện thời tại Ukraine là điểm chia rẽ mối quan hệ lâu dài giữa Nga với Mỹ và phương Tây (Александр, 2022).

4. Phản ứng của Nga

Nước Nga sẵn sàng và cứng rắn bảo vệ lợi ích quốc gia trên cơ sở thương lượng và đảm bảo cân bằng lợi ích chiến lược giữa các bên, vì mục đích hòa bình, ổn định, đảm bảo an ninh khu vực và toàn cầu. Nga chủ trương thiết lập quan hệ với Mỹ trên cơ sở bình đẳng và tôn trọng lợi ích của nhau trên trường quốc tế và ở các khu vực. Tổng thống Nga V. Putin luôn kêu gọi Mỹ tôn trọng lợi ích của Nga. Nhà lãnh đạo Nga nhấn mạnh, việc bình thường hóa quan hệ giữa hai nước chỉ có thể thực hiện được nếu đáp ứng được điều kiện này. Ông Putin cho rằng thực trạng quan hệ Nga - Mỹ hiện nay là do lập trường của Washington đã áp đặt các biện pháp trừng phạt chống lại Moscow “vì mọi lý do và cũng không vì lý do gì” (Cepreñ, 2021).

Tuyên bố của Nga về chính sách đối ngoại và chiến lược an ninh quốc gia đều hướng tới ý tưởng về thế giới “đa cực”. Việc sử dụng các thuật ngữ “đa cực” và “đa tâm” cho thấy các ưu tiên của Nga, đồng thời cũng nhấn mạnh các mối đe dọa về an ninh - chính trị. Mặc dù khái niệm đa cực không sử dụng làm tham chiếu cho các hoạt động quốc tế và ngoại giao được chấp nhận rộng rãi tại Nga, nhưng rõ ràng thuật ngữ này mang hàm ý. *Thứ nhất*, đối lập với đơn cực, được hiểu là chế độ bá quyền duy nhất của Mỹ. *Thứ hai*, thu hút sự hợp tác và tương tác trong các lĩnh vực an ninh quốc tế, ổn định chính trị toàn cầu. *Thứ ba*, tính đa cực hấp dẫn các vấn đề về bản sắc văn minh và đa dạng văn hóa, được thể hiện qua quản trị nhà nước và chủ quyền quốc gia (Савин, 2020).

Nghiên cứu về đường lối, chính sách đối ngoại của Tổng thống Nga V. Putin, nhà nghiên cứu Stent (2022) đã đề xuất “Học thuyết Putin”, trong đó chỉ ra một trong những mục tiêu chính của ông Putin là khiến Mỹ rút khỏi châu Âu bằng cách

ủng hộ các nhóm chống Mỹ và những người theo chủ nghĩa hoài nghi châu Âu; ủng hộ các phong trào dân túy ở cả hai bờ Đại Tây Dương; can thiệp bầu cử; và làm trầm trọng thêm những bất hòa trong xã hội phương Tây. Hơn thế, việc làm suy yếu liên minh xuyên Đại Tây Dương có thể mở đường cho ông Putin thực hiện mục tiêu cuối cùng là xóa bỏ trật tự quốc tế hậu Chiến tranh Lạnh, trật tự dựa trên luật lệ do châu Âu, Nhật Bản và Mỹ thúc đẩy; ủng hộ một trật tự hòa hợp hơn với Nga. Trong quan hệ quốc tế, chính sách của Nga được coi là một thách thức có hệ thống đối với quyền bá chủ của phương Tây.

Ông Putin từng mô tả Mỹ là một “đế chế dối trá” (David, 2022), coi Washington như một đối tác không đáng tin và hoài nghi về quyền lực duy trì trật tự thế giới của Mỹ. Ông nhận định Mỹ ít có khả năng theo đuổi một chính sách đối ngoại chặt chẽ. Theo quan điểm của ông Putin, việc sử dụng vũ lực là hoàn toàn phù hợp nếu an ninh quốc gia đang bị đe dọa và lợi ích của Nga cũng chính đáng như lợi ích của phương Tây. Ông Putin cho rằng, trật tự toàn cầu phớt lờ những lo ngại về vấn đề an ninh của Nga và yêu cầu phương Tây công nhận quyền của Moscow đối với khu vực có lợi ích đặc biệt trong không gian hậu Xô Viết.

Với Ukraine, ông Putin cáo buộc nước này gây ra vấn đề diệt chủng và tìm kiếm vũ khí hạt nhân, trong khi Mỹ tìm cách sử dụng lãnh thổ Ukraine để tấn công Moscow. Hành động gây hấn với Ukraine là hậu quả của việc mở rộng NATO (Person, McFaul, 2022). Trong bài luận “Về sự thống nhất lịch sử của người Nga và người Ukraine” hồi tháng 7/2021, ông Putin đã viết rõ rằng phương Tây đang chơi “trò chơi địa chính trị nguy hiểm” và có ý định sử dụng Ukraine làm “bàn đạp chống lại Nga” (Gideon, 2021). Có thể thấy, Nga yêu cầu sự đảm bảo rõ ràng rằng Ukraine sẽ không

gia nhập NATO bởi việc Ukraine đi theo đường lối chính trị phương Tây sẽ đặt Nga vào thế khó xử. “Chủ nghĩa tự do phương Tây” hoàn toàn không phù hợp với Nga, có lẽ đó là lý do thực sự khiến Tổng thống V. Putin triển khai chiến dịch quân sự đặc biệt tại Ukraine từ tháng 02/2022.

5. Kết luận

Triển vọng quan hệ Mỹ - Nga vào thời điểm trước khi xảy ra xung đột Nga - Ukraine năm 2022 vốn đã tồn tại những căng thẳng cố hữu khó hòa giải, thì sau cuộc khủng hoảng lại gặp nhiều khó khăn hơn nữa do bất đồng của cả hai nước liên quan đến giải quyết vấn đề Ukraine. Xung đột Ukraine đã khiến Mỹ chính thức chuyển đổi chính sách đối ngoại theo hướng cạnh tranh quyền lực lớn với Nga. Một bên là Tổng thống J. Biden cố gắng liên kết cùng đồng minh, tiếp tục gia tăng sức ép toàn diện, gây thiệt hại và cô lập Nga trên trường quốc tế; bên kia là Tổng thống V. Putin ngày càng thể hiện sự cứng rắn tại chiến trường Ukraine với mục tiêu thiết lập một trật tự thế giới mới có lợi nhiều hơn cho nước Nga. Chính bởi vậy, bất kỳ nỗ lực nào nhằm tìm kiếm các biện pháp hòa hoãn, giảm căng thẳng giữa Mỹ và Nga đều trở nên phức tạp hơn bao giờ hết □

Tài liệu tham khảo

1. Andrea, Kendall-Taylor (2023), *What comes next for U.S. policy towards Russia?*, <https://www.cnas.org/publications/congressional-testimony/what-comes-next-for-u-s-policy-towards-russia>, 16/5/2023.
2. CICIR, Institute of American Studies (2023), *The impact and implications of the Ukraine crisis* [乌克兰危机的影响及启示] dated February 28, 2023, Interpret: China, <https://interpret.csis.org/translations/the-impact-and-implications-of-the-ukraine-crisis/>
3. David, Sanger (2022), “Biden targets Russia with strategy of Containment, updated for a new era”, *The New York Times* dated May 22, 2022, Biden Targets Russia With Strategy of Containment, Updated for a New Era - The New York Times (nytimes.com), <https://www.nytimes.com/2022/02/25/us/politics/ketanji-brown-jackson-supreme-court.html>.
4. Gudzowska Justyna, Prendergast John, Drezner Daniel W. (2022), “Can sanctions be smart?”, *Foreign Affairs* dated February 22, 2022, No.2 (101), Number 2 (101), March/April 2022 p.192-193.
5. Gideon, Rachman (2021), “Why Vladimir Putin has Ukraine in his sights”, *Financial Times* dated December 6, 2021, <https://www.ft.com/content/b403898a-0dfb-41b3-a8c6-a53866ff0859>
6. Grove, T. (2021), “Russian Military Seeks to outmuscle U.S. in arctic”, *The Wall Street Journal* dated May 25, 2021, Russian Military Seeks to Outmuscle U.S. in Arctic - WSJ.
7. Jeffrey, Mankoff (2021), “For the U.S. and Russia, ‘Stable and Predictable’ would be a good start”, *World Politics Review* dated January 7, 2021, <https://www.worldpoliticsreview.com/for-russia-us-relations-stable-and-predictable-would-be-a-good-start/>
8. Katie, Balevic (2022), “President Joe Biden says Vladimir Putin ‘cannot remain in power’ but stops short of calling for regime change”, *Business Insider* dated March 27, 2022, President Biden Says Vladimir Putin ‘Cannot Remain in Power’ (businessinsider.com)
9. National Security Strategy (NSS 2022), *National Security Strategy 2022*, <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads>

- /2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf
10. Norrlöf, Carla (2022), “The New Economic containment”, *Foreign Affairs* dated March 18, 2022, <https://www.foreignaffairs.com/articles/ukraine/2022-03-18/new-economic-containment>
  11. Person, R., McFaul, M. (2022), “What Putin fears most”, *Journal of Democracy*, Vol. 2, No. 33, p.18-27.
  12. Robert, Kagan (2022), “The Price of hegemony. Can America learn to use its power”, *Foreign Affairs*, No. 3(101), May/June 2022, p. 4-12.
  13. Rumer, E. (2021), “Russia in the arctic - A critical examination”, *Carnegie Endowment for Peace* dated March 29, 2021, <https://camegieendowment.org>
  14. Stent, Angela (2022), The Putin Doctrine, *Foreign Affairs* dated January 27, 2022, <https://www.foreignaffairs.com/articles/ukraine/2022-01-27/putin-doctrine>.
  15. Stephen, M.W (2022), “Biden needs architects, not mechanics, to fix U.S. foreign policy”, *Foreign Policy* dated July 12, 2022, <https://foreignpolicy.com/2022/07/12/biden-foreign-policy-outdated-groupthink/>
  16. The White House (2022), *National Security Strategy (NSS-2022)*, <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>
  17. U.S Department of Defense (2022), “The 2022 National Defense Strategy (NDS)”, <https://www.defense.gov/National-Defense-Strategy/>
  18. Александр, Р. (2022), “Влияние внутренней политики США на формирование российско-американских отношений”, *США & Канада: экономика - политика - культура*, No. 5, p. 98-111.
  19. Бегларян, Г.А., Иванов Г.Н., Калугина П.П. (2022), “Половинчикова А.В. Санкционная политика США и европейских стран в отношении России: поворот начала 2022 года”, *Экономические отношения*, No. 3. (12), с. 367-388.
  20. Демокрит, Заманапулов (2022), “‘Доктрина Байдена’: внешнеполитическая стратегия США на современном этапе”, <https://russiancouncil.ru/analytics-and-comments/columns/political-life-of-usa/doktrina-baydena-vneshnepoliticheskaya-strategiya-ssha-na-sovremen-nom-etape/>, 1/9/2022.
  21. Гамза, Л.А (2021), “Китай в новой Стратегии национальной безопасности США”, ИМЭМО РАН 29/03/2021, <https://www.imemo.ru/news/events/text/china-in-the-new-us-national-security-strategy-8752>
  22. Приходько, О. В (2022), “U.S. Sanctions Policy against Russia: Historical Experience and Contemporary Landscape”, *США & Канада: экономика - политика - культура*, No. 9, pp. 5-22, <https://usacanada.jes.su/s268667300022215-6-1/>
  23. Сергей, Гусаров (2021), “‘Россия есть, была и будет’: Путин призвал США научиться уважать интересы РФ”, RT 5/7/2021, <https://russian.rt.com/world/article/869797-rossiya-ssha-interesy-putin>,
  24. Савин, Л.В. (2020), “Внешняя политика России в XXI веке: итоги двадцатилетия Многополярность и внешняя политика России”, *Постсоветские исследования*, № 1(3), с.9-18.